N° 115. 1862.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Donderdag 25 September.

Editie van woensdag avond 8 ure.

Middelburg 24 September.

Voor het te kort op de gewone werken der kalamiteuse polders in Zeeland, mitsgaders voor buitengewone voorzieningen daartoe betrekkelijk, is op de staatsbegrooting voor 1863 eene som van f 380,000 uitgetrokken. Tot toelichting van dezen post wordt aangevoerd: „Bij de behandeling der begrooting voor 1862 heeft de minister van binnenlandsche zaken medegedeeld, dat ten spoedigste de vroeger gestaakte waardering der landerijen van de kalamiteuse polders voortgang moet hebben, die, zoo als men onderstelt, in het voorjaar van het aanstaande jaar zal kunnen afloopen. Intusschen moet in het onderhoud der polders worden voorzien. Daartoe wordt voor 1863 weder f 350,000 noodig geacht; doch die som moet met f 30,000 verhoogd worden ter voorziening in het tekort, ontstaan doordien vroeger, bij het ontoereikende der toegestane fondsen, over die van het volgend jaar is beschikt. Daardoor was de som, waarvan in 1862 gebruik kon worden gemaakt, aanzienlijk minder dan f 350,000; doch een zuinig beheer en uitstel van al hetgeen daarvoor maar eenigermate vatbaar was hebben aanleiding gegeven, dat nu nog maar f 30,000 noodig is om in 1863, voor de behoeften van dat jaar, over de geheele som van f 350,000 te kunnen beschikken."

Voorts is een post van f 24,900 uitgetrokken tot onderhoud, herstelling enz. van: 1. den grooten *weg der eerste klasse no.* 3, van Middelburg over Walcheren, Zuid-Beveland, Tholen, tot aan de grensscheiding met Noord-Brabant; 2. den grooten *weg der eerste klasse no.* 10, *van Breskens tot de grensscheiding* met België. Voor onderhoud, herstelling enz. van het kanaal van Neuzen is f 92,000, en van dat van Sluis naar Brugge (*voor het gedeelte op nederlandsch grondgebied*) f 615 bestemd. Als bijdragen voor de groote wegen der tweede klasse in de provincie Zeeland wordt f 2000 en voor de doortrekking van het kanaal van Brugge tot in Sluis f 160 toegekend. Dit laatste is het vierde 1/25 van eene bijdrage van f 4000.

Heden is de 45ste algemeene *vergadering gehouden van dirigerende* en honoraire leden der alhier gevestigde teeken akademie, bijgewoond door den wethouder de Jonge, waarnemend burgemeester, vertegenwoordigende het gemeentebestuur van Middelburg.

De sekretaris gaf veralag van den staat der inrigting en mededeeling van eenige daartoe betrekking hebbende bijzonderheden.

De penningmeester deed vervolgens verantwoording van het beheer der geldmiddelen, waarvan de rekening ten bewijze van goedkeuring door twee der honoraire leden is onderteekend. Daarna zijn weder ter aflossing uitgeloot twee aandeelen a f 100 in de geldleening groot f 1000 en wel no. 38 en 11.

Na opening der naambriefjes van de vervaardigers der bekroonde prijsteekeningen werden opgeroepen tot aanneming uit handen van den waarnemenden burgemeester der gewone zilveren medalje van 's konings wege: Johan Hendrik Will, primus der 1e klasse in de bouwkunde; voorts zijn bronzen *medaljes geslagen op den stempel* der akademie en kleine bronzen medaljes, geslagen op een nieuwen stempel, benevens getuigschriften door een der leden van het bestuur uitgereikt aan de volgende primussen hunner klasse, te weten: groote medalje in de 2e klasse naar pleister aan Jan Anthony Zip; in de 1e klasse naar prent aan Johannes Cornelis Burghardt; in de 2e klasse der bouwkunde aan Lambertus van der Heydt; kleine medaljes in de 2e klasse naar prent aan Martinus Johannes Bosman; in de klasse, naar ornement aan Theodorus Wilhelmus den Doop; in de 4e klasse der bouwkunde aan Henri Pieter Valk; getuigschriften aan Pieter Johannes Volkers, David Louis Adriaan van de Kreke, Johan Herman Jonk, Izaak Levinus van Wuijckhuijse en Marinus Cornelis Roest.

Daarna zijn door den heer F. Nagtglas, voorzitter der kommissie van het bestuur van de industrieschool boekgeschenken uitgereikt aan de *volgende* leerlingen: Wijnand Kanaar en Job. Dikkenberg, alsmede verschillende gereedschappen of instrumenten voor timmerlieden aan L. J. van Pagé, L. van *den Heijdt, H. P. Valk en B. Kanaar.*

De sekretaris heeft de bekroonden doeltreffend toegesproken en bragt ten besluite de hulde der erkentenis van dirigerende leden, aan de beoordeelaars der prijsteekeningen en aan de leermeesters.

De leerlingen verkregen van 2 tot 3 ure de gelegenheid om met den rang bekend te worden waarin hunne prijsteekeningen na beoordeeling waren geplaatst, zijnde ook heden en morgen aan het publiek de gelegenheid gegeven om de prijsteekeningen en het verder ten toon gestelde te bezigtigen.

Bij de heden plaats gehad hebbende aanbesteding van voorwerpen, benoodigd voor voeding en onderhoud der gevangenen in het huis van burgerlijke en militaire verzekering alhier voor 1863, zijn de prijzen van enkele artikelen hooger dan voor het loopende jaar. Zoo waren onder anderen rundvleesch per ned. pond 72 cent tegen 56 voor 1862, tarwebrood 15½ thans 15 ct. kalfsvleesch 80 thans 70 ct., rundvet 75 thans 62 ct., schenkelvleesch 48 thans 37, boter f 1,05 thans 95 cent, groenten 8½ thans 6 cent, lijnzaadolie 57 thans 54 cent, raapolie 55 thans 51 cent, groene zeep 39½ thans 36 cent, koffij f 1,10 thans f 1,05.

Mindere prijzen werd bedongen voor aardappelen f 1,98 tegen f 2,98 per 50 pond in 1862, tarwebloem per pond, roggebrood 8 thans 9½ cent, gort 1595/100 thans 16½ cent, rijst 1798/100 thans 20 cent, geele erwten 1150/100 thans 1475/100 cent, groene erwten 1175/100 thans 1495/100 cent, thee f 1,90 thans f 2,— siroop 26 thans 32 cent, stroo per 500 pond f 10.48 thans f 10,75, steenkolen per 100 pond f 1,88 thans f 1,98, baggerturf f 92 thans f 98, lange turf f 69 thans f 74, hout per 100 bossen f 12,25 thans f 13,49.

De overige artikelen leverden geen belangrijk verschil op.

In de heden middag alhier gehouden zitting van den gemeenteraad zijn overgelegd en onderzocht de geloofsbrieven van het nieuwe raadslid jhr. mr. A. W. Snouck Hurgronje. Volgens advies der met dat onderzoek belaste kommissie is tot de toelating van dien heer besloten.

In *deze zitting zijn o. a. ook overgelegd twee missives van* gedeputeerde staten. Bij de eerste wordt berigt dat de minister niet het gevoelen deelt, door den raad voorgestaan in zijn antwoord op het verlangen „dat zal worden aangetoond waarin het onderwijs verschillend is op die scholen waar verschillend schoolgeld geheven wordt," welk gevoelen, kenbaar gemaakt volgens raadsbesluit van 23 julij jl., in strijd is met art. 35 1e lid der wet op het lager onderwijs. — Deze missive is gesteld in handen der kommissie ad hoc.

Bij de tweede missive geven gedeputeerde staten te kennen dat zij bezwaar maken om het raadsbesluit van 4 augustus jl. wat betreft het verstrekken van eene som van f 12,945,59½ uit de onvoorziene uitgaven voor nog onbetaalde verplegingskosten van behoeftigen in de gestichten voor de beide eerste kwartalen van het loopende dienstjaar, goed te keuren, daar van dat besluit de vereischte mededeeling niet is geschied.

Deze missive, door burgemeester en wethouders in handen der kommissie ad hoc gesteld zijnde, brengt deze daaromtrent rapport uit. Zij stelt als hare konklusie voor: 1. geen gebruik *te maken van het regt, bij het besluit van 4 augustus voorbe*houden, om de beslissing des konings ten deze in te roepen; 2. in te trekken het raadsbesluit van den 21 oktober 1861, waarbij het burgerlijk armbestuur is ontheven van de bemoeijingen omtrent de verpleging door het bestuur der godshuizen; 3. onder mededeeling dier intrekking het burgerlijk armbestuur uit te noodigen de bemoeijingen weder op zich te willen nemen en, zoo het noodig mogt blijken, een nader subsidie aan te vragen; 4. burgemeester en wethouders te verzoeken bij aanvrage van zoodanig subsidie door het burgerlijk armbestuur, de noodige voorstellen daaromtrent aan den raad te doen. — Deze konklusie der kommissie is met eenparige stemmen aangenomen.

In handen van de kommissie belast met zaken het schoolwezen betreffende is gesteld eene missive van de plaatselijke schoolkommissie in antwoord op de gevraagde zienswijze betreffende de regeling van het gymnastisch onderwijs in deze gemeente. De schoolkommissie kon voor alsnog onmogelijk voorstellen doen om de inrigting der gymnastie alhier op *gelijken voet te brengen met andere gemeenten.* Zij adviseert echter om een proef te nemen voor dit jaar, ten einde, bij gunstigen uitslag, een volgend jaar tot eene ruimere inrigting *over te gaan.* Deze proef zou te nemen zijn door de stallen van Walcheren als tijdelijke lokalen te bezigen. Den heer Keijzer, onderwijzer der bijzondere industrieschool, wordt door de kommissie voor die school verlof gegeven tot het geven van onderwijs aan de gemeente-inrigting, waartoe die heer zich tegen eene vergoeding van f 400 's jaars bereid verklaart, waarvoor hij dagelijks drie uren onderwijs zou geven. En wat de kosten betreft, zoo zouden aanvankelijk voor f 150 de noodige instrumenten kunnen worden aangekocht.

De beslissing zal bij de aanstaande behandeling der gemeentebegrooting worden genomen.

Onder meerder hebben de volgende benoemingen plaats gehad:

tot leermeester aan de teeken-akademie, de heer J. W. Gerstenhauer Zimmerman;

tot 1en hulponderwijzer op de school A, van den heer P. D. Koning, de heer L. A. Haringman;

tot 3en hulponderwijzer op de school F, voor minvermogenden, de heer J. C. Luijtingh, hulponderwijzer te Vlissingen.

Z. M. de koning heeft aan de kommissie van de tweede kamer, belast met het aanbieden van het adres in antwoord op de troonrede, het volgende geantwoord:

„Mijne heeren! Ik ontvang met genoegen van u de betuiging van verknochtheid der tweede kamer, en van harte wensch ik dat, bij het besef van het gewigt der beraadslagingen die de kamer wachten, zij hare krachten zal toewijden tot daarstelling van dat wat voor het dierbaar vaderland nuttig en duurzaam kan zijn."

Aangaande de marinewerf te Vlissingen leest men in de memorie van toelichting bij de begrooting van het departement van marine voor 1863 het volgende:

„In overeenstemming met de toekomstige bestemming der werf te Vlissingen tot werf van uitrusting en reparatie, heeft *men het doelmatig geoordeeld, den voorraad van hout,* welke *thans aldaar* voorhanden is voor hetgeen aldaar bepaaldelijk moet worden afgebouwd, niet te vermeerderen en dien voor Amsterdam daarentegen inevenredigheid te vergrooten."

Blijkens eene advertentie in de Staats-courant van gisteren, zal op donderdag 30 oktober a. s., door de kommissie voor de staats-spoorwegen, in een der lokalen van het ministerie van binnenlandsche zaken te 's Gravenhage, worden aanbesteed: het bouwen van schutsluizen aan de monden van het kanaal door Zuid-Beveland.

Jl. maandag heeft de regtbank te Goes uitspraak gedaan in de zaak van den ziekenvader van het gasthuis, die, zoo als wij in ons nommer van donderdag ll. gemeld hebben, op verschillende tijden boter enz. ten nadeele van het gesticht heeft ontvreemd en te gelde gemaakt.

De regtbank heeft de feiten welke den beklaagde zijn ten laste gelegd als bewezen aangenomen en, onder aanname van verzachtende omstandigheden. hem veroordeeld tot eene gevangenisstraf van zes maanden en in de kosten.

Op de tentoonstelling der 7e afdeeling van de Maatschappij voor landbouw en veeteelt in Zeeland, den 19 september jl., in vereeniging met den toondag te Heinkenszand gehouden, waren aangevoerd 81 *nummers, terwijl voor den toondag* bovendien 30 stuks vee waren aangebragt.

De premiën van wege de gemeente werden beiden toegekend voor den meesten aanvoer, 20 stuks, en voor den meesten verkoop, 13 stuks, aan J. Zweedijk te Driewegen.

Van de prijzen der afdeeling werden die voor de schoonste vette koe en 2 tot 3jarige vaarzen, beiden toegekend aan de gebroeders Bannet te Goes. Voor het schoonste worp biggen, aan den heer C. A. L. Danckaerts te Nisse, terwijl premiën werden toegekend voor een os aan J. Vermue te Heinkenszand. Voor gecroiseerd durnham ras aan N. van Stee te 's Heerenhoek, en aan den heer Danckaerts voornoemd. Voor schapen aan J. Caboort te Kloetinge en voor eene merrie aan C. Vaer te Driewege. (*Goessche courant*).

Het blijkt dat thans de regering genegen is de gevraagde subsidie van f 5500 voor de *begrinding van den buurtweg* tusschen Oostburg en Groede toe te staan. De regering wenscht deze toelage over twee jaren te verdeelen en heeft dien overeenkomstig op de begrooting voor binnenlandsche zaken voor het volgende jaar tot dat einde f 2750 uitgetrokken.

Zoo als wij vroeger reeds hebben gemeld worden de kosten van dit werk, aankoop van grond daaronder begrepen, geraamd op f 25,500, waarvoor de staten van Zeeland besloten hebben met een renteloos voorschot van f 20,000 te hulp te komen. Men mag dus verwachten dat deze wegsverbetering spoedig tot stand zal komen, en alzoo de bewoners van genoemde gemeenten en omstreken niet langer genoodzaakt zullen zijn gedurende een groot gedeelte van het jaar voor onderlinge gemeenschap een omweg van 6000 el te maken.

---

* Uit Delft schrijft men ons het volgende:

„Zoo als ge weet, zijn *er onlangs weer drie ambtenaren* aangesteld voor de oost-indische dienst. Men zegt dat al de overige hun aanstelling vóór januarij 1863 zullen hebben. Men zegt, dat er in Indië zeer groot gebrek aan ambtenaren is, dat de minister van koloniën aan belanghebbenden de verzekering heeft gegeven dat ze veilig, ook zonder aanstelling, al vast naar Java konden gaan en daar bij hun aankomst, die aanstelling, per mail gearriveerd, zouden vinden. Om deze twee onvereenigbaarheden, groot gebrek aan ambtenaren en lang dralen met aanstelling van hen, die 't radikaal hebben, te vereenigen, neemt men aan, dat de minister het vroeger uitgesproken idée, het „benoembaar zijn," zonder meer, op deze wijze wil getrouw blijven; immers niet dadelijk na aanvraag, noch allen te gelijk, maar met tusschenpoozen en bij gedeelten worden de geëxamineerden aangesteld.

„Wetende dat u alle blinde partijdigheid, zoo voor als tegen *wien ook, niet minder dan mij tegen de borst stuit, geloof* ik u geen ondienst te doen met mededeeling dezer on-dit's, die eenigzins als rektifikatie zoo wel van 't geen in het Nieuwe *Dagblad* van 's Gravenhage als van 't geen in uwe courant door mij omtrent deze zaak is medegedeeld, kunnen gelden. Ik heb redenen, om op de geloofwaardigheid van deze mededeelingen te vertrouwen."

Aan de hoogeschool te Leiden is tot doctor in de beide regten bevorderd de heer J. P. Roetert Tak, geboren te Engelen, na verdediging van een akademisch proefschrift over „Het regt van amendement in de konstitutioneele monarchie."

Het laatste hoofdstuk der staatsbegrooting, onvoorziene uitgaven, dat gewoonlijk f 100,000 bedroeg, doch verleden jaar in de tweede kamer bij amendement tot f 50,000 werd verminderd, is thans voor 1863 ook weder op dit laatste bedrag voorgesteld.

Volgens het gevoelen van den tegenwoordigen minister van financiën behooren op dit hoofdstuk geene andere uitgaven te worden aangewezen dan de zoodanige, welke het dubbele karakter bezitten van niet vooraf te berekenen te zijn geweest en tevens aan verscheidene departementen van algemeen bestuur gemeen te zijn; en voorts betalingen, die wel tot een bepaald departement betrekking hebben, maar tot een afgesloten dienstjaar behooren en veelal een naauwkeurig onderzoek vorderen alvorens tot de voldoening kan worden overgegaan.

Het gevolg van de toepassing van den hier gestelden regel zal echter zijn, dat de gratifikatiën, die tot hiertoe in zoo ruime mate uit het XIIde hoofdstuk werden voldaan, daaruit niet meer zullen kunnen worden gekweten. De regering heeft echter gemeend de hardheid van dien maatregel, hoe juist die overigens ook is, in zoo verre te moeten verzachten, dat nog voor dit jaar de gewone gratifikatiën zullen worden uitbetaald aan allen, die daarvan sedert lange jaren genot hadden, maar hun daarbij aan te zeggen, dat dit voor de laatste maal is.

De betrekking van eersten bibliothekaris bij de leidsche hoogeschool, opengevallen door de benoeming van den titularis tot hoogleeraar bij de letterkundige fakulteit aldaar, zal voorloopig niet vervuld worden. Het gebouw der bibliotheek ondergaat belangrijke verandering, volgens plannen, ontworpen in overleg met den nu afgetreden eersten bibliothekaris. Men acht het wenschelijk dat deze — waartoe hij zich ook bereid heeft verklaard — tot den afloop van die verbouwing, die f 35,000 zal kosten, het toezigt blijve houden.

Nu wij toch van de bibliotheek-gebouwen spreken, verdient het tevens vermelding, dat ook dat der hoogeschool te Groningen in zulk een ellendigen toestand verkeert, dat er ten dringendste voorziening noodig is. Reeds heeft de schatkist met eene som van f 6000 moeten bijspringen tot vervoer en tijdelijke berging van de boeken elders. Bij de voorloopige overwegingen daaromtrent is gebleken, dat van het oude gebouw niets kan behouden worden. Ofschoon het plan bij de regering bestaat om de meeste zuinigheid in acht te nemen, is nu reeds f 25,000 voor een nieuw gebouw op de begrooting voor 1863 aangevraagd.

Aan eene haagsche korrespondentie van Le temps ontleenen wij het volgende:

„Er zijn dezer dagen eenige onlusten voorgevallen te Leiden, veroorzaakt door het ongelukkig denkbeeld van een policiekommissaris, die lust had om de voorbijgangers, even als te Londen, op een marktdag het regter- of linkergedeelte van een druk bezochte straat te doen gaan, terwijl zulk een maatregel volstrekt onnoodig was. Ons volk, hetwelk zoo vreedzaam is, maar uiterst ijverzuchtig op zijne vrijheid van bewegingen, werd daarop boos: er hebben zamenscholingen plaats gehad, er zijn glazen gebroken, er zijn arrestatiën gedaan en men heeft het garnizoen doen aanrukken. Thans is alles weder rustig, de al te heerschzuchtige kommissaris is geschorst en de voetgangers in de straten van Leiden kunnen nu weder naar hun verlangen regts of links gaan: volgens sommiger voorstelling is dit de eerste voorwaarde der vrijheid.

„Het is een storm in een glas water geweest, maar die toch wegens zijn bijzonderheid sensatie heeft gemaakt. Overigens is de loome kalmte, waarin zich het land bevindt, slechts een weinig verstoord door de ongerustheid wegens den stilstand van werk in sommige industrie-distrikten, oorzaak dat de aandacht zich met klimmende belangstelling tot de buitenlandsche politiek wendt. Wilt ge wel gelooven dat de Garibaldi-koorts, in Engeland tot zijn hoogste standpunt geklommen zcih tot over de noordzee uitstrekt en zich ook bij onze bevolking openbaart? Nooit heb ik hier zoo veel sympathie zien betoonen als thans voor den beroemden overwonneling bij Aspromonte. De dames vooral zijn garibaldianen in eene mate die mij verbaast, want het is waarlijk zeldzaam dat onze wakkere huishoudsters voor zulke romantische helden geestdrift betoonen. Hare gewoonlijk zoo praktische en behoudende rigting heeft zich daartegen echter niet kunnen verzetten: het prestige van den martelaar heeft nog meer invloed, en wat uw londensche korrespondent u verhaald heeft omtrent den warmen bijval, welken voortaan de italiaansche eenheid bij de meest invloedrijke leden der tory-partij ondervinden zal, zie ik eveneens bij onze behoudsmannen plaats vinden. Als deze besmetting bij geval tot Frankrijk mogt overslaan — zou zij zich ook niet welligt onder uwe edele bevolking vertoonen? — dan zou de kwestie spoedig opgelost zijn.

„Onze handel is wanhopig over den toestand der amerikaansche aangelegenheden. Men kent te goed den werkelijken stand van zaken om niet te begrijpen dat de gelukkige krijgsoperatiën der zuidelijken slechts het onvermijdelijk einde van een worsteling vertragen, die de hardnekkigheid van het Noorden vroeg of laat tot zijn voordeel zal doen keeren. Intusschen lijdt men overal ten gevolge van een strijd die Amerika en Europa eenige miliarden armer maakt.... en dat, daar Amerika niet ernstig de slavernij heeft willen afschaffen. Men zou er — zeide men — te veel bij verloren hebben.... O Nemesis!"

Voor het beheer der landsgebouwen, zoo in de residentie als elders, acht de minister van binnenlandsche zaken eene uit drie deskundigen bestaande bouwkommissie wenschelijk. Zoodra, met behulp dier nieuwe kontrôle, de denkbeelden over hetgeen voor het herstel van het Binnenhof en het lokaal voor het departement van binnenlandsche zaken moet geschieden tot rijpheid zullen zijn gebragt, zal de minister daaromtrent een afzonderlijk wetsontwerp indienen.

De minister van binnenlandsche zaken heeft op zijne begrooting voor 1863 eene som van f 16,000 uitgetrokken voor onderhoud van gedenkteekenen en subsidiën voor gebouwen van oudheidkundige of kunstwaarde. Van dat cijfer zijn eigenlijk slechts f 2000 [illegible] beschikbaar voor het onderhoud van historische gedenkteekenen; f 14,000 zijn bestemd voor het herstel der St. [illegible] te 's Hertogenbosch en de Domkerk te Utrecht. Uit de [illegible] van f 2000 moet bestreden worden het jaarlijksch onderhoud van het monument te [illegible], van het Muiderslot en van de Gevangenpoort te 's Gravenhage en bovendien de nu en dan noodzakelijke herstellingen van het gedenkteeken voor den slag bij Heiligerlee, van de graftomben van de zeehelden [illegible] in de kerk te Middelburg en van zoodanige andere onder het beheer van het departement van binnenlandsche zaken staande gedenkteekenen of gebouwen, die oudheidkundige of kunstwaarde hebben. Bij de opgenoemde monumenten is in 1862 gekomen de ruïne van Brederode onder Velzen, welke, wil men haar, zoo als pligt schijnt, tegen verval behoeden, eenige onmisbare herstellingen behoort te ondergaan. Het meest dringende wordt in den loop van 1862 verrigt.

De minister van justitie is tot de overtuiging gekomen, dat de vestiging eener cellulaire gevangenis te Rotterdam dringend noodig is. Niet alleen ontbreekt aldaar alle gelegenheid tot het toepassen van cellulaire gevangenisstraf, even als in de arrondissementen 's Gravenhage, Leiden en Brielle, maar de lokalen van het huis van arrest aan voor de bevolking, welke er doorgaans te gelijk aanwezig is, ten eenen male ongeschikt en behooren zoo spoedig mogelijk aan deze bestemming onttrokken te worden. Reeds zijn eenige vertrekken eener kazerne als hulpgevangenis in gebruik genomen, doch deze maatregel komt niet genoegzaam in de behoefte aan een voldoend getal goed ingerigte gevangenen-verblijven te gemoet. De minister heeft derhalve in de raming voor het dienstjaar 1863 begrepen eene som van f 50,000, ten einde in dat tijdvak voor het bouwen van eene zuiver cellulaire gevangenis te Rotterdam van 250 à 300 cellen het vereischt terrein aan te koopen, bouwkundige stukken te doen opmaken en reeds werken te doen uitvoeren.

De gevangenis voor jeugdige mannelijke veroordeelden te Rotterdam, met het huis van arrest in één gebouw vereenigd laat ook in vele opzigten te wenschen overig. Uit dien hoofde zal de minister eene gelegenheid doen opsporen, om deze straf, gevangenis met betrekkelijk geringe kosten naar elders, waar de jongelingen ook in akker- en tuinbouw zouden kunnen worden geoefend, te doen overbrengen.

Een aantal personen te Rotterdam, ten getale van 88, alle voorstanders der homœopathische geneeswijze, hebben een adres aan de tweede kamer der staten generaal ingezonden, waarbij zij verzoeken dat in de aangeboden wetsontwerpen betreffende de geneeskunst zoodanige veranderingen mogen worden gebragt of bepalingen bijgevoegd, als noodig zijn voor de toelating der homœopathische geneesheeren tot de praktijk, en de vrijheid om zelve hunne geneesmiddelen te bereiden en aan hunne zieken te verschaffen.

Het brievenverkeer in ons land is aanhoudend toenemende en zou zeker nog veel hooger vlugt nemen, indien het uniformport van één stuiver voor de verzending door het gansche rijk werd aangenomen. Men zal zich herinneren dat verleden jaar eene wet van die strekking is ingediend, die op den onwil der eerste kamer is afgestuit. Zoo als de zaak echter thans staat, met twee rayons van één en twee stuivers, is er reeds een aanhoudende en zeer belangrijke vooruitgang waar te nemen. Van binnenlandsche portbetalende brieven werden er in de maand augustus der navolgende jaren verzonden: in 1850 361,311, in 1855 1,003,445, in 1860 1,273,976 en in 1862 1,356,723. Het aantal buitenlandsche brieven bedroeg op die zelfde tijdstippen: 183,531, 279,724, 344,347 en 364,346. In 1850 werden 67,051 en in 1861 280,251 brieven op de gewone wijze, zonder verklaring van de ingeslotene waarde, aangeteekend. De brieven met aangifte der geldswaarde tegen verhoogd aanteekeninggeld beliepen in 1850 slechts 199 en in 1861 1348, met eene waarde respektievelijk van f 120,240,05 en f 778,278,95½. Vooral is de vooruitgang aanmerkelijk in de genomen postwissels; deze bedroeg in 1850 25,738 stuks, ter waarde van f 88,007,50, en in 1861 202,765, ter waarde van f 1,797,189.

Het bekende dagblad Kolokol, dat men op velerlei wijze tot in het verst gelegen binnenland van het russische rijk weet te verspreiden, wordt sedert eenigen tijd te Brussel, in plaats van te Londen, uitgegeven onder voortdurende redaktie van den talentvollen Hertzen.

Benoemingen en besluiten.

RIDDERORDEN. Vergunning verleend aan den heer C. P. Sander, konsul van Wurtemberg te Rotterdam, tot het aannemen en dragen der versierselen van ridder der Frederiksorde, hem door Z. M. den koning van Wurtemberg geschonken, en aan den met verlof in Europa aanwezigen kapitein der infanterie bij het leger in Nederlandsch-Indië L. Ullmann tot het aannemen der onderscheidingsteekenen van ridder der Hertogelijk saksische Ernestinische huisorde, hem geschonken door zijne hoogheid den hertog Ernst van Saksen-Coburg en Gotha.

LEGER. Benoemd bij het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt tot officier van gezondheid 1e klasse, naar ouderdom van rang, de officier van gezondheid 2e klasse D. A. J. van Kessel, van gemeld personeel.

Benoemd tot ordonnance-officier van Z. M. den koning de 1e luitenant jhr. W. L. van Spengler, van het instruktiebataljon.

Marine en leger.

Bij de regering bestaat het plan, om in 1863 een eskader van 29 schepen, waaronder 24 met stoomvermogen, in Oost-Indië in dienst te houden, met eene gezamenlijke bemanning van ruim 3000 koppen.

— Omtrent het nut dat er in gelegen is om de troepen in kampen te vereenigen, ten einde daar meer in het groot te worden geoefend, bestaat bij weinigen der zake kundig, eenige twijfel. Evenwel doet zich de vraag voor, of het een volstrekt vereischte is dat zulks ieder jaar geschiede, dan wel of het voldoende is [illegible] zulks met tusschenpoozen, bij voorbeeld om het andere jaar te doen plaats hebben.

De tegenwoordige minister van oorlog is van gevoelen, dat men zonder nadeel tot het laatste kan besluiten, en na dus het nut, om een gedeelte van het leger te doen kamperen, tegen de noodzakelijkheid om de kazernering te verbeteren, rijpelijk te hebben overwogen, is hij tot het besluit gekomen om de gelden, welke vereischt zouden worden wanneer in 1863 een gedeelte der infanterie en kavallerie in het kamp bij Milligen werd geoefend, gedeeltelijk te doen aanwenden tot verbetering van die kazernen, welke zulks uiterst dringend behoeven. De minister heeft gemeend, te eerder daartoe te mogen overgaan, omdat de bedoelde oefeningen gedurende de jaren 1859—1861 op ruime schaal hebben plaats gehad en daarmede ook ten dezen jare is voortgegaan, zoo dat al de bataljons infanterie en alle eskadrons kavallerie — sommige zelfs meer dan eens — daaraan hebben deelgenomen.

Ten aanzien van die tiraljeur-kompanjiën, welke de gelegenheid missen om zich in het garnizoen in het schieten te oefenen, bestaat het voornemen om aan dezen zoo mogelijk standplaatsen aan te wijzen, waar de bedoelde oefeningen zullen kunnen geschieden, waardoor dan ook van zelf de jaarlijksche vereeniging in het kamp bij Zeist zal komen te vervallen.

Men zal zich alzoo in 1863 bepalen tot het legeren van het bataljon mineurs en sappeurs in het kamp bij Zeist, en van eenige kompanjiën vesting-artillerie in het kamp bij Waalsdorp, ten einde aldaar op de gewone wijze gedurende een tijdvak van drie maanden te worden geoefend.

Kerk- en schoolnieuws.

Jl. zondag is het nieuwe kerkgebouw der hervormde gemeente te Wolfaartsdijk ingewijd. De heer Kluever hield eene rede naar aanleiding van Psalm LXXXIV : 5a.

Gemengde berigten.

In onze omstreken wordt dezer dagen een vrij sterke nachtvorst waargenomen; gisteren morgen kon men hier vóór zeven ure dien ten gevolge zelfs geen salade steken. Onze landlieden meenen op grond daarvan dat het schoone weder der laatste dagen nu denkelijk spoedig zal voorbij zijn. — Een ongelukkig verschijnsel, wel waardig de aandacht der geleerden te trekken, is, dat het getal krankzinnigen, in de verschillende gestichten van ons land verpleegd, aanhoudend toeneemt. Op 1 januarij 1861 bedroeg hun getal 2167 en op 31 december van dat zelfde jaar reeds 2317. De meesten behoorden tot de mingegoede klasse. — De proeven met kunstmatige oesterteelt, waarvoor op de begrooting van 1862 eene som van f 850 was toegestaan, zullen niet verder worden voortgezet. — Van 1850 tot en met 1862 heeft de nederlandsche regering f 148,849,301,63 besteed tot het ter amortisatie aankoopen van een nominaal bedrag van f 204,083,911,46 nationale schuld van verschillende soorten. De hierdoor verkregen rentebesparing beloopt f 6,260,549,60. — Het Schiller-komité te Mannheim heeft besloten dat de plegtige onthulling van het standbeeld voor Schiller den 18 oktober k. s. aldaar zal plaats hebben. — Men merkt op dat Engeland jaarlijks een duizendtal menschen door ongelukken in of bij de kolenmijnen verliest. In 1857 verloren 1122 mijnwerkers daar het leven; in 1858, 930; in 1859, 914; in 1860, 1109; in 1861, 943; zijnde gemiddeld elk jaar 1005. — De ook hier te lande bekende dwerg prins Colibri is 12 dezer te Autun in Frankrijk overleden. Hij was in 1833 te Schlamesdorf in Denemarken geboren en heette Christian Heinrich Brockstedt. — Men berigt dat dezer dagen te Vinsé een veulen zonder oogen geboren is; men heeft zelfs na gedane operatie die organen niet kunnen ontdekken. — In Londen zijn vele letterzetters zonder werk en alzoo aan gebrek ten prooi, ten gevolge waarvan de letterzetters-vereeniging aldaar heeft besloten om, voor eene maand, aan elken zetter zonder werk 10 sh. per week uit de fondsen der vereeniging toe te staan. — Men verzekert dat de censuur te Parijs de opvoering heeft verboden van het drama Les misérables, door Ch. Hugo getrokken uit den roman zijns vaders, en dit niettegenstaande de schrijver alle verlangde wijzigingen in zijn werk heeft gebragt. — Aangaande maarschalk de Castellane wordt de volgende anekdote verhaald. Een barbier, die tot de socialistische partij behoorde, had eens gezegd: „O, wanneer ik Castellane onder mijn mes had, dan zou hij eene leelijke pijp rooken!" De maarschalk vernam dit, ging in volle uniform naar den barbier en zeide kortaf: „Scheer mij." De barbier was buiten zich selven en stond verstijfd. „Scheer mij," riep de maarschalk met donderende stem. De barbier gehoorzaamde bevende en de maarschalk voegde hem toe, toen het mes hem op de keel stond: „Welnu, volvoer uw plan, ik ben Castellane." Bevende voltooide de barbier zijn werk en de maarschalk ging bedaard heen.

Burgerlijke stand.

MIDDELBURG. Eerste huwelijksafkondiging den 21 dezer: P. Diermanse, jm. 29 j. met A. M. Sonius, jd. 34 j. P. Tazelaar, jm. 27 j. met P. K. Scheppers, jd. 23 j.

(Van 13 tot 20 september.)

VLISSINGEN. Gehuwd: P. J. Ekstadt, wedn. van A. M. Labout, 59 j. met E. W. Brouwers, jd. 26 j. J. J. L. van Poelvoorde, jm. 24 j. met N. de Wolf, jd. 26 j.

Bevallen: M. Bakker, geb. van der Kuijl, d. E. But, geb. Mallet, d. S. van der Hof, geb. Stroo, z. I. Parent, geb. Nagelkerke, d. I. C. Ketting, geb. de Steur, d. T. van Sint Maartensdijk, geb. Israël, d. C. J. Thijsse, geb. Priester, z. H. E. Baaij, geb. Kloeg, d. N. Verhage, geb. Steinrath, d.

Overleden: C. M. W. Jansen, d. 5 j. O. Olsen, z. 15 j. M. M. Willemse, jd. 17 j. J. A. Roomer, man van L. M. Bol, 52 j.

ZIERIKZEE. Gehuwd: A. Rombouts, jm. 26 j. met J. A. Hartog, jd. 26 j.

Bevallen: C. Zoeteman geb. van Beveren, d. M. Wemerman, geb. Kloet, z. M. Botbijl, geb. Paret, d. J. van den Berge, geb. Kloote, z. W. Matthijsse, geb. van Dongen, d.

Overleden: H. Bustraan, z. 4 m. W. Verhoek, z. 10 m. J. J. Geradts, wedn. van E. van Esbroek, 75 j. W. Keeleman, z. 1 m. A. Rijke, jm. 21 j.

Verkoopingen en aanbestedingen.

Zaturdag 20 en maandag 22 dezer zijn alhier ter verkoop aangeboden de volgende perceelen: I. een huis met schuur, erf en tuin te St. Laurens, no. 57, verk. voor f 1051; II. een hofstedeke met huis, schuur en verderen timmer, erf en tuin, III. 47 roed. 80 ell. bouwland, te zamen verk. voor f 1716; IV. 68 roed. bouwland, verk. voor f 901; V. 78 roed. bouwland, verk. voor f 835,01, allen te Vrouwepolder; VI. 99 roed. 83 ell. weiland en sprink, VII. 99 roed. 98 ell. weiland en sprink, te zamen verk. voor f 2282; VIII. 1 bund. 30 roed. 70 ell. weiland, verk. voor f 1381; IX. 88 roed. 60 ell. weiland, verk. voor f 1047, allen te St. Laurens; X. 59 roed. 70 ell. bouwland, verk. voor f 691; XI. 57 roed. 70 ell. bouwland, verk. voor f 671, beide te Grijpskerke; XII. 1 bund. 4 roed. 20 ell. weiland, XIII. 1 bund. 36 roed. 40 ell. weiland, te zamen verk. voor f 2600,25, beide te Meliskerke; XIV. 43 roed. 60 ell. bouwland en 70 ell. sprink, verk. voor f 604; XV. 35 roed. 40 ell. bouwland en 60 ell. sprink, verk. voor f 555,10; XVI. 32 roed. 90 ell. bouwland en 55 ell. sprink, verk. voor f 500; XVII. 55 roed. 90 ell. bouwland en 1 roed. 5 ell. sprink, verk. voor f 850, allen te Biggekerke; XVIII. 1 bund. 48 roed. 50 ell. weiland en sprink, te Meliskerke, verk. voor f 1851; XIX. 62 roed. 80 ell. weiland, verk. voor f 530; XX. 80 roed. weiland, verk. voor f 820; XXI. een huis en erf, verk. voor f 305; XXII. een huis, erf en tuin, verk. voor f 526; XXIII. 2 bund. 18 roed. weiland, verk. voor f 2005; XXIV. 64 roed. 50 ell. bouwland, verk. voor f 1051,75; XXV. 55 roed. 10 ell. bouwland, verk. voor f 960; XXVI. 71 roed. 80 ell. weiland, verk. voor f 875; XXVII. 1 bund. 44 roed. 10 ell. weiland, verk. voor f 1516, allen te St. Laurens; XXVIII. 92 roed. 50 ell. weiland, verk. voor f 625; XXIX. 88 roed. 50 ell. weiland, XXX. 1 bund. 7 roed. 90 ell. weiland, te zamen verk. voor f 1556; XXXI. 80 roed. 90 ell. bouwland, verk. voor f 786.90; XXXII. 70 roed. 60 ell. bouwland, verk. voor f 751; XXXIII. 84 roed. 10 ell. bouwland, verk. voor f 800; XXXIV. 81 roed. 60 ell. bouwland, verk. voor f 821; XXXV. 2 bund. 7 roed. weiland, verk. voor f 1400,75, allen te Vrouwepolder; XXXVI. 92 roed. 30 ell. weiland, verk. voor f 900; XXXVII. 77 roed. 80 ell. bouwland, XXXVIII. 47 roed. 80 ell. bouwland, te zamen verk. voor f 1150, allen te Serooskerke; XXXIX. 1 bund. 37 roed. 30 ell. weiland, te Meliskerke, verk. voor f 1376; XL. 62 roed. 40 ell. bouwland, te Biggekerke, verk. voor f 800.

Thermometerstand.

22 sept. 's av. 11 u. 52 gr.
23 „ 's morg. 7 u. 60 „ 's midd. 1 u. 64 „ 's av. 11 u. 54 gr.
24 „ 's morg. 7 u. 53 „ 's midd. 1 u. 66 gr.

Staten generaal.

TWEEDE KAMER.

Zoo als wij in ons vorig nommer mededeelden, is het ontwerp-adres van antwoord op de troonrede in de zitting van maandag onveranderd aangenomen met 59 tegen 2 stemmen. Het geeft eene getrouwe weerklank van de troonrede, en de diskussiën waren dan ook niet van staatkundig belang. We willen ze echter nog in 't kort nagaan.

Bij § 2 (betrekkingen met vreemde mogendheden) vroeg de heer van Lijnden ophelderingen omtrent de onderhandelingen met Japan, waartoe een gezantschap herwaarts was gekomen. De minister van buitenlandsche zaken antwoordde dat de vragen van het gezantschap om te voorkomen dat de groote veranderingen, door de uitvoering van het traktaat te weeg gebragt, het gevoel van het japansche volk zouden krenken, door ons, gelijk door de meeste regeringen, zijn ingewilligd, maar dat de andere vragen door ons, evenmin als door Engeland zijn ingewilligd.

De japansche regering wilde zich namelijk de bevoegdheid voorbehouden om den uitvoer van ruwe zijde, en verder bijna van alle handelsartikelen te kunnen verbieden. Indien deze eisch ware toegestaan, dan zou de ontwikkeling van den japanschen hande geheel afhangen van het goedvinden der japansche regering, die over het algemeen in het verborgene handelt, en wier daden ook zoo veel mogelijk geheim worden gehouden, zoo dat niemand verzekerd kan zijn dat zij geheel handelt in den geest van het traktaat. Er bestaat bovendien zwaar vermoeden dat de japansche regering van hare zijde de ontwikkeling van den handel in menig opzigt tracht tegen te houden.

Bij § 3 (indisch leger) opperde de heer Schimmelpenninck bezwaar tegen de uitdrukking dat de kamer hulde bragt aan den moed van het indisch leger. Hij wilde het woord „erkennen" lezen, maar nadat de kommissie, bij monde van den heer van der Linden verklaard had, dat zij niets anders bedoeld had dan hetgeen de heer Schimmelpenninck wilde, werd het amendement verworpen met 42 tegen 15 stemmen.

Bij § 4 (koloniën) verklaarde de heer Wintgens dat ofschoon er in het adres noch kleur noch beginsel lag, maar het eer slaapwekkend en kalmerend was, hij toch zijne meening over de rigting van het koloniaal bestuur wilde zeggen. Hij had geen vertrouwen in de regering, want men wilde losmaking van den band tusschen Nederland en Indië. Hij grondde zijne bezwaren op het besluit van 12 maart betrekkelijk de delftsche akademie en op het ontwerp van wet op de kultuurondernemingen, dat eene nieuwe slavernij wilde invoeren. Spreker wilde behoud met verbeteringen, maar geene revolutie. Hij vroeg of de minister nu ook de kultuurwet verloochende even als het besluit van 12 maart.

De minister ontkende beide. Het besluit was mild uitgevoerd en de regering zou daarmede voortgaan, terwijl de wet op de kultuurondernemingen binnen eenige dagen weder zou worden ingediend.

De heer van der Linden betoogde, namens de kommissie, dat men het slaapwekkende van den § uit de rede van den heer Wintgens niet kon opmaken. De zinsnede was overeenkomstig met de algemeene strekking. Wat de reden van bekommering van dien heer betrof, moest de regering oordeelen of er genoeg ambtenaren in Indië waren en kon de kamer zich niet partij stellen, indien de toevoer naar Delft zoo groot niet meer was. De strijd over beginselen was geweest of men Indië beschouwen zou als een wingewest waaruit men moest halen wat men kon, zoo lang men het bezat, dan wel of men de banden naauwer zou toehalen door nederlanders de gelegenheid te openen onze koloniën te exploiteren. Wilde de heer Wintgens behoud en het moederland zelfs afhankelijk laten van de wisselvallige indische baten, zoo als het scheen, dan noodigde hij hem uit amendementen in dien geest voor te stellen. Deze wees dit echter af.

§ 5 (West-Indië) lokte geene diskussie uit.

Bij § 6 (raad van state) meende de heer Heemskerk Az. dat de kamer niet in die bewoordingen over den raad van state kon spreken, maar de heer van Heemstra, namens de kommissie, betoogde dat men bij wijze van weerklank geen oordeel over de zamenstelling had willen uitspreken, maar enkel over de organisatie van dit ligchaam.

De minister van binnenlandsche zaken lichtte daarop de bedoeling der troonrede toe, waarin van den raad van state, in verband tot de nieuwe wet, werd gesproken.

De diskussie liep intusschen grootendeels over § 7, betreffende het onderwijs. De heer Groen van Prinsterer brak op nieuw een lans in het belang van het bijzonder onderwijs, en de minister merkte teregt op, dat hij sprak als of hij zijne laatste redevoeringen in 1857 heden weder opvatte. De heer Groen van Prinsterer had het ministerie met genoegen maar *met huivering zien optreden. Hij was de vriend eener krachtige* regering, maar riep eene krachtige oppositie op tegen de verkeerde beginselen van het kabinet. Intusschen was de heer Thorbecke voorstander van vrijheid en onderwijs, ennu stelde de heer Groen van Prinsterer een amendement voor, aldus luidende: „al wat bij onpartijdige ten uitvoer legging van de wet tot wenschelijken vooruitgang van het volksonderwijs behoort, wordt ook door ons hoog gewaardeerd.

„De wetsontwerpen ter geheele voldoening aan art. 194 der grondwet zien wij met verlangen te gemoet."

Dat amendement was niet vijandig aan het kabinet. Intusschen betoogde spreker in het breede, dat art. 194 der gemeentewet en de wet op het lager onderwijs niet werden nageleefd. De regering gedoogde dat de gemeenten kosteloos onderwijs invoerden; op die wijze ontstond gewetensdwang en vernietiging van de bijzondere school; er moest schoolgeld geheven worden en anders geen subsidie van staatswege verleend. Vroeger wilde spreker splitsing; nu verlangt men vrijheid om naast de openbare school de bijzondere te kunnen ontwikkelen. Het was onedelmoedig, ongeoorloofd en strijdig met den landaard, kwetsend *en in strijd met* de grondwet die blijkens de gewisselde stukken bij de herziening, christelijk onderwijs wilde, de toepassing der wet van 1857 te gedoogen, zoo als die plaats had. Er was dan ook geen vooruitgang.

De heer van Nispen van Sevenaer ondersteunde de klagten van den heer Groen van Prinsterer over de toepassing der wet en wees op nieuw op het middel, dat hij vroeger had aan de hand gegeven om tegen kosteloos onderwijs te waken; de regering moest de begrooting der gemeenten, die geen schoolgeld heffen, maar subsidie ontvangen, niet goedkeuren.

De heer Schimmelpenninck ondersteunde die heeren, maar niet de geheele adstruktie van het amendement Groen. Hij stelde daarom dit amendement voor, ook met het oog op het onvoldoende getal onderwijzers:

„Met genoegen vernamen wij den vooruitgang van het volks-onderwijs, *die, wij erkennen het gaarne,* onafscheidelijk aan de vorming van een toereikend aantal onderwijzers verbonden is."

De heer van Heemstra, lid der kommissie, ontkende, dat bij het onderwijs geen vooruitgang was. De bedoeling van den heer Groen van Prinsterer kwam hem voor te zijn de openbare school zoo slecht mogelijk te maken, in het belang van de bijzondere school. Het getal bijzondere scholen was toegenomen, dit bewees de liberale werking der wet van 1857. De troonrede sprak waarheid, de kommissie had niets tegen het amendement maar bestreed *het wegens de adstruktie.*

De minister van binnenlandsche zaken gaf te kennen dat hij den heer Groen van Prinsterer gaarne wederzag; hij mogt van hem eene kritiek wachten, die zijne beginselen beter zou doen uitkomen. Het goevernement zou het bijzonder onderwijs geenszins tegen gaan, maar men wilde het openbaar onderwijs binnen naauwen kring beperken. Het onderwijs ging vooruit, dit bewijst de medewerking in de gemeenten, dit bewezen al de uitkomsten der wet, ook de vorming der onderwijzers ging vooruit. Sommigen zouden tevreden zijn met het onderwijs, *als het in de rigting van dezen of genen gegeven* werd, maar kosteloos onderwijs kon de regering niet weren.

Na re- en duplieken werd het amendement Groen verworpen met 45 tegen 11 stemmen, en het amendement Schimmelpenninck met 46 tegen 15 stemmen.

Bij § 8 had de heer de Brauw bezwaar in het woord „kunst". De troonrede had alleen van vooruitgang van de nijverheid gesproken. Hij wilde aan het slot liever lezen, achter Londen, „waar ook de nederlandsche kunst waardiglijk werd vertegenwoordigd." Dit amendement trok hij echter in, nadat de heer Kerstens, als lid der kommissie, verklaard had dat de zelfde bedoeling in den § lag en de minister van binnenlandsche zaken had doen opmerken dat kunst geen onderwerp van regeringszorg kon zijn.

Bij § 10 gaf de heer Wintgens zijne ontevredenheid over de aanneming van de wet op de regterlijke organisatie lucht, voorspelde dat daaruit hoe langer zoo meer bezwaren zouden ontstaan en maande de regering tot bedachtzaamheid aan.

Bij § 11 (financiën) betoogde de heer van Bosse in het breede, dat de minister van financiën ten opzigte van amortisatie schroomvallig scheen en dat het eenige middel om evenwigt tusschen ontvangsten en uitgaven te houden amortisatie was. Hij wilde dat de regering verder op dien weg ging. Het was toch onjuist dat de begrooting voor 1863 een en een half *millioen lager was dan de vorige; zij was 1¼ millioen hooger;* maar dit ontstond door de noodzakelijkheid om de vloot te pantseren en 13 ton meer, die voor West-Indië noodig waren door de aanneming van de emancipatiewet. Hij wenschte daarom dat de minister de 10 millioen, die in kas waren, tot amortisatie besteedde.

De minister van financiën verzekerde den spreker dat hij niet schroomvallig was, verder wilde gaan en spoedig eene amortisatiewet zou indienen.

Bij § 12 (belastingstelsel) meende de heer Idzerda dat in *dezen § twijfel* lag *opgesloten, of de financiële hervormings*plannen van den minister wel verbetering zouden brengen in de gemeente-financiën. — De heer Dullert wedersprak dit namens de kommissie.

Toen het ontwerp-adres in stemming werd gebragt, verklaarden zich 59 leden voor en de heeren Groen van Prinsterer en van Lijnden tegen. Het zal aan Z. M. den koning worden aangeboden door den voorzitter, de kommissie van redaktie en de heeren Wintgens, van Voorthuyzen en de Bieberstein.

De zitting is na de stemming over het adres gesloten.

Gemeenteraad van Vlissingen.

Zitting van 23 september.

Voorzitter de heer Callenfels. Afwezig de heeren Hector en Wels.

De notulen der vorige vergadering worden gelezen en goedgekeurd.

Daarna is aan de orde het onderzoek der ingezonden geloofsbrieven van den heer J. B. de Grooff, bij de laatst gehouden verkiezing benoemd tot lid van den raad. De kommissie, bestaande uit de heeren Winkelman, Ruijsch en van Uije Pietersen, brengt te dezer zake rapport uit, en stelt aan de vergadering voor, uit hoofde alle de stukken in orde zijn bevonden, tot de toelating van den benoemde te besluiten, *welk voorstel met algemeene stemmen wordt* aangenomen.

Nog worden ter goedkeuring voorgedragen de navolgende posten van af- en overschrijvingen: 1. post bevolkingsregister te verhoogen met f 79,75; 2. druk- en bindwerk te verhoogen met f 300; 3. kiezerslijsten en kiesverrigtingen te verhoogen met f 50; voorts te voldoen aan Penn & co. te Dordrecht eene som van f 24 wegens nog aan hen verschuldigd bedrag over 1859; aan advertentiekosten, oproeping leening gasfabriek f 33,77½ en idem hulponderwijzer voor de school van meer uitgebreid lager onderwijs f 43,07½, beide na de sluiting der *gemeente-rekening ingekomen.* Te *vinden uit den post voor* onvoorziene uitgaven.

Deze voordragt wordt met algemeene stemmen aangenomen en de vergadering daarna gesloten.

BUITENLAND.

Algemeen overzigt.

Verrassend was ons de mededeeling der Nieuwe rotterdamsche courant, in haar nommer van gisteren, dat de redevoering van Victor Hugo op het diner te Brussel door de dagbladen niet was openbaar gemaakt, daar wij zelven toch die reeds uit het nommer van L'indépendance belge van 19 september en uit L'étoile belge, — dus niet uit partikuliere berigten — in ons vorig nommer hadden overgenomen, terwijl zelfs eerstgenoemd dagblad wegens deze mededeeling te Parijs in beslag is genomen.

Ook Le temps vermeldde in zijn nommer van maandag deze redevoering, min of meer verminkt echter, daar sommige gedeelten waren weggelaten, met name o. a. de vergelijking der dagbladwaarschuwing met het gekras van den uil, het hanengekraai overschreeuwende, en de uitdrukkingen betrekkelijk Garibaldi. Het Journal des débats bevatte deze zelfde verminkte redevoering in zijn nommer van gisteren.

De ministeriële krisis in Pruissen duurt steeds voort. In de laatste zitting der kamer zijn de ministers von Bernstorff en von der Heydt niet tegenwoordig geweest. Omtrent gevraagd of verkregen ontslag van sommige ministers verkeert men nog in het onzekere, hoe wel er, zoo als bij dergelijken stand van zaken voortdurend het geval is, verschillende geruchten verspreid worden. Zoo is er sprake dat de heer von Bismark-Schönhausen, thans gevolmagtigd minister te Parijs, met de zamenstelling van een nieuw ministerie zal worden belast.

Men zegt zelfs reeds dat dit nieuw ministerie zal optreden aldus zamengesteld: von Bismark-Schönhausen voorzitter van het kabinet, minister van buitenlandsche zaken, van Roon, minister van oorlog, Kleist-Retzow, minister van binnenlandsche zaken, van Gerlach, minister van justitie, Senfft-Pilsach, minister van finantiën, Blauhemburg minister van landbouw, Wagener minister van eeredienst, Pausé, minister van koophandel. Volgens andere geruchten zou alleen de heer von Bismark als minister-president optreden, terwijl de heer von *der Heydt door den heer Bodelschwingh zou vervangen worden.*

Van al deze namen is zeker de heer van Bismarck de meest waarschijnlijke. Hij wordt in eene voor ons liggende karakterschets beschouwd als een pruis en een eerzuchtige; welligt het laatste nog meer dan het eerste. Hij wil een groote rol spelen zonder echter bijzonder op de middelen daartoe leidende acht te slaan. Vrijheid der burgers, waardigheid van karakter, politieke zedelijkheid zijn juist niet de heerschende elementen zijner politiek. Hij zou gaarne veel beweging in de wereld maken — het waarom en hoe doet minder ter zake. Een oorlog met Denemarken zou een zijner geliefkoosde plannen, een oorlog met Oostenrijk zijn hoogste wensch en eene vermeerdering van grondgebied voor Pruissen de kroon zijner eigenliefde wezen. Mogt dit portret welgelijkend zijn dan zou men in hem zekerlijk den uitstekenden man niet vinden.

dien Pruissen thans behoeft — maar een der vele staatslieden, in den tegenwoordigen tijd te over in Europa voorhanden.

De debatten over de militaire aangelegenheden zullen, naar men verneemt, morgen aanvangen.

Volgens sommige berigten zou de koning van Pruissen wederom het plan hebben opgevat om de kamer te ontbinden.

Wij deelden in een onzer laatste nommers mede dat de poolsche adel zich met een adres had gewend tot den grootvorst, verklarende „dat de maatregelen, welke tot hiertoe in het werk zijn gesteld, de spanning op zoodanige wijze tot haar hoogste toppunt hebben doen stijgen, dat noch militair geweld, noch buitengewone geregtshoven, noch gevangenis, noch deportatie, noch het schavot deze kunnen onderdrukken, en slechts eene razernij ten gevolge zullen hebben welke de natie zal doen overgaan tot daden, even rampvol voor regering als onderdanen."

Tot het opmaken van dit adres had aanleiding gegeven eene vraag van Konstantijn aan den graaf Andreas Zamoyski omtrent de wenschen van den poolschen adel, waarop deze den grootvorst had beloofd antwoord te geven. Hij had toen namelijk te Warschau eene groote vergadering gehouden van edellieden, die verklaarden eerst dan tevreden te zullen zijn als het voormalig koningrijk Polen werd hersteld, terwijl zij tevens hun haat te kennen gaven voor den markies Wielopolski.

Het adres in dezen zin opgesteld en door Zamoyski den grootvorst aangeboden heeft zijne gevangenneming en opzending naar St. Petersburg ten gevolge gehad. Wederom een bewijs — wij wezen er reeds dikwijls op — hoe weinig sommige dagbladen te vertrouwen zijn, welke Konstantijn als hoogst liberaal afschilderen.

Het herstel van den vrede tusschen Montenegro en Turkye is naar men verneemt te Cettinje feestelijk gevierd. De voornaamste bepalingen van het vredesverdrag zijn de volgende: De Porte vraagt geene erkenning van hare opperheerschappij. Zij eischt echter de verbanning van Mirko, de aanlegging van een strategischen weg van Nicksich naar Spouge, en eenige voorzorgsmiddelen tegen eene overtrekking der montenegrijnsche grenzen door de bewoners van Herzegowina. De montenegrijnen zouden van hunne zijde alle koopwaren mogen in-en uitvoeren langs eene der naburige havens aan de Adriatische zee.

De distrikten Antwari en Grahowo zullen niet aan Montenegro worden afgestaan. Reeds vermeldden wij dat Frankrijk en Rusland hadden geprotesteerd tegen den strategischen weg van Nicksich naar Spouge; thans wordt berigt dat dit punt door Montenegro is aangenomen, terwijl echter de ballingschaps-kwestie van Mirko aan de uitspraak van Omerpacha is overgelaten.

Herzegowina heeft volgens een telegrafisch berigt van gisteren zich geheel onderworpen.

Terwijl de romeinsche kwestie met al hare oorzaken en gevolgen reeds moeijelijkheden genoeg berokkent aan het ministerie Ratazzi, heeft zich sedert eenige dagen daarbij gevoegd eene verdeeldheid in het kabinet van Turijn zelf. De meerderheid daarvan wil namelijk de magistratuur geheel zuiveren van aanhangers der Garibaldi-partij, iets waartegen de heer Conforti zich bepaaldelijk heeft verzet, meenende dat men bij magistraatspersonen weinig acht behoeft te slaan op hunne politieke gevoelens. De onmogelijkheid om bij dergelijk verschil van gevoelens met de overige leden van het kabinet, daarin langer zitting te hebben, heeft den heer Conforti bewogen zijn ontslag in te dienen bij den heer Ratazzi. Naar men meent zal hem dit verleend worden even als aan den generaal Durando, van wiens ontslag eveneens sprake schijnt te wezen.

De laatste berigten uit Varignano melden dat de toestand van Garibaldi steeds betert, terwijl verscheidene beensplinters en de wollen stof, door den kogel in den voet gedrongen, uit de wond te voorschijn komen. De generaal heeft dezer dagen in een brief verklaard met veel zorg en welwillendheid te worden behandeld.

Volgens de Diario, een portugeesch dagblad, hebben er te Braga onlusten plaats gehad, ten gevolge waarvan troepenafdeelingen daarheen zijn gezonden en door den koning eene proklamatie is uitgevaardigd, waarbij „de grondwet als den besten steun wordt verklaard van den troon" en de burgers worden „vermaand zich om den troon te scharen."

Uit deze proklamatie zou men welligt meenen te moeten opmaken dat die onlusten van zeer ernstigen aard zijn. Het blijkt echter dat dit in geenen deele het geval is en dat de koning van Portugal reeds dadelijk tot een maatregel zijn toevlugt heeft genomen, die anders eerst in ernstiger gevallen wordt toegepast.

Italië.

In ons voorlaatste nommer spraken wij van twee stukken welke van wege het ministerie waren uitgegaan omtrent de laatste onlusten. Het blijkt thans dat de berigten hieromtrent minder duidelijk waren en dat er slechts een stuk bedoeld werd, hetwelk door den generaal Durando aan de verschillende diplomatieke agenten in het buitenland is gezonden. De generaal spreekt daarin op zeer gematigde wijze van Garibaldi en zijne aanhangers, en eindigt aldus: „De katholieke natiën en Frankrijk vooral, dat zoo voortdurend de belangen der kerk in de wereld heeft verdedigd, zullen het gevaar moeten erkennen om langer een vijandschap tusschen Italië en het pausdom in stand te houden, waarvan de eenige oorzaak bestaat in de wereldlijke magt, en om den geest van gematigdheid en toenadering uit te putten, door de italiaansche bevolkingen tot hiertoe in acht genomen.

„Een dergelijke staat van zaken is niet langer houdbaar. Hij zou eindigen met gevaarlijke gevolgen te hebben voor het goevernement des konings, waarvan de verantwoordelijkheid in dat geval niet alleen op ons zou rusten maar die de godsdienstige belangen van het katholicisme en de rust van Europa in de waagschaal zou stellen." Ten gevolge der uitgifte van dit ministeriëel manifest, meent men nog dat er wedersprake zou kunnen zijn van eene algemeene amnestie.

— Bij eene vergadering van italiaansche geleerden te Sienna heeft men Rome, als hoofdstad van Italië, aangewezen, als de plaats waar een volgend kongres zal gehouden worden, welke uitslag der stemming met uitbundige toejuichingen werd ontvangen.

— Volgens het officiëel dagblad heeft Victor Emmanuel de portugesche afgevaardigden ten gehoore ontvangen.

— De volgende petitie aan het ministerie is te Milaan in omloop en wordt dagelijks met talooze onderteekeningen bedekt:

„Aan de ministers.

„Mijne heeren! Giuseppe Garibaldi is ernstig gekwetst, hij is gevangen genomen.

„Wij willen niet in eene beoordeeling treden der oorzaken, waarvan dit het gevolg is geweest. Wij herinneren slechts dat er in het leven der natiën, feiten en personen bestaan, welke men zonder laagheid en zonder misdaad niet aan de algemeene regels kan onderwerpen.

„Daaronder behoort Garibaldi, daaronder behoort het feit, ten gevolge waarvan hij thans gevangene is en op de sponde der smart ligt uitgestrekt.

„Garibaldi heeft in alle gevechten mede gestreden voor de italiaansche eenheid. Garibaldi heeft daaraan tien millioen burgers geschonken. Garibaldi is het levend symbool der geheele natie.

„Hij is gewond geworden terwijl hij niet tegen u, maar naar het land optrok, waar zich het regt van Italië, door u zelven toegejuicht, door den vreemdeling ontkend, verpersoonlijkt. Hij is opgetrokken, niet om het bestaan van den staat of uw programma te veranderen, maar om het eerste volkomen en het laatste duurzamer te maken.

„Gij, mijne heeren, kunt dit feit als ontijdig beschouwen maar niet als misdadig, want het feit was de wensch van geheel Italië. Gij kunt wel de plannen, welke men zou trachten te willen volvoeren, verhinderen, maar gij kunt die niet straffen. Geheel Italië is even als hij gevangen en gewond.

„Wij vragen u, mijne heeren, de in vrijheidstelling van Garibaldi. In naam van geheel Italië, in naam van de dankbaarheid, welke gij even als wij hem verschuldigd zijt, vragen wij dat hij zijn wond moge doen genezen omringd van de genegenheid zijner vrienden en buiten de muren eener gevangenis, die Europa herinnert aan de gevangenis van Columbus."

ZEETIJDINGEN.

Den 23 dezer is van Veere naar zee gezeild de noordsche brik *Fortuna*, gez. E. Olsen, van Middelburg in ballast naar Frederikstad, in Noorwegen.

HANDELSBERIGTEN.

ROTTERDAM 24 september. In de op heden door de Nederlandsche handel-maatschappij alhier gehoudene veiling van 41478 kranjangs suiker is alles verkocht. De besteedde prijzen zijn f ¼ onder de julij veiling, met uitzondering van no. 15 en 16, die tot gelijke prijzen verkocht zijn.

Graanmarkten enz.

AMSTERDAM 24 september. Tarwe en gerst onveranderd. Raapolie op zes weken f 49½. Lijnolie op zes weken f 45¼.

Prijzen van effekten.

Amsterdam 24 september.

Nederland.	Certifik. Werkelijke schuld	2½ pct.	64⅝
	dito Nationale dito	3 „	77
	dito dito dito	4 „	99¾
	Aand. Handelmaatschappij	4½ „	138¾
Rusland.	Oblig. 1798/1816	5 „	102
	Certifik. Hope & co.	4 „	—
	dito dito 1855, 5de serie.	5 „	90⅝
	dito	6 „	53 5/16
	Aand. spoorweg		193½
	Leening 1860.	4½ „	90⅛
Polen.	Schatkistobligatien	4 „	—
Spanje.	Obligatien	2 „	44¾
	dito binnenlandsch	3 „	48¾
	Certifik. coupons bewijzen		—
	Krediet instelling		—
Oostenrijk.	Obligatien Weener metalliek	5 „	52⅝
	dito amsterdamsche	5 „	75
	dito nationale	5 „	61⅜
	dito 1847/1852	2½ „	27⅜
	Bank aktien	3 „	738
Belgie.	Certifikaten bij Rothschild	2½ „	—
Portugal.	Obligatien	3 „	45⅝
	dito nieuwe	3 „	45
Grenada.	dito		—
Venezuela.	dito	2½ „	26⅝
Illinois.	dito	7 „	78½
Mexiko.	dito	3 „	32¾

Coupons en losbare obligatien.

AMSTERDAM 22 september. Metalliek f 22,95; Napelsche f —,—; Diverse engelsche in £ f 11,67½; Engelsche Russen f 11,67½; Fransche f 55,50; Belgische f 55,75; Pruissische f 34,56½; Spaansche piasters f —,—; Spaansche coupons per fr. f —,—; Hamb. Russen f 33,12½; Russische in zilveren roebels f 34,—; Poolsche in fl. f 27,—; Nationale metalliek f 28,80; Dollars f —,—.

ADVERTENTIEN.

Bevallen van een ZOONTJE Mejufvrouw ABÉE, geboren VAN GENNEP.

Heden overleed tot onze droefheid, onze veel geliefde Moeder en Behuwdmoeder, WILLEMINA DE RIJCKE, in den ouderdom van zeven en zeventig jaren, diep betreurd door ons en hare nog ongehuwde Dochter.

Uit naam van Kinderen en Kleinkinderen,
J. DEN BOEFT.

Middelburgs Ambacht,
den 22 September 1862.

STADS TEEKENSCHOOL TE VLISSINGEN.

De COMMISSIE over Stads **Teekenschool** zal eene zitting houden tot het aannemen van Leerlingen voor het onderwijs gedurende het wintersaizoen, van 1 October 1862 tot ultimo Maart 1863.

Belanghebbenden worden uitgenoodigd zich aan te melden aan het Lokaal der Teekenschool (aan de achterzijde), op Maandag den 29 September aanstaande, des avonds ten zes ure.

De Commissie voornoemd,
J. W. CALLENFELS, Voorzitter.
J. VAN DER BEKE CALLENFELS,
Secretaris.

De BEHEERDER van den **Van-Haaftenpolder** is voornemens, op Woensdag den 1sten October 1862, aan te besteden:

Het maken van 4200 vierkante Ellen Vilvoordsche Steenglooijing en andere werkzaamheden aan den Van-Haaftenpolder.

Inlichtingen zijn te bekomen bij den Opzigter A. HEYBLOM, in den Polder voornoemd, waar ook het Bestek ter lezing ligt en de besteding zal geschieden worden.

De aanwijzing zal geschieden op 29 en 30 Sept. 1862.

OPENBARE VERKOOPING

op Dingsdag den 30 September 1862, des voormiddags ten 10 ure, aan het Stads Verkoophuis te **Vlissingen**, van EEN ZEER FRAAIJEN EN NETTEN INBOEDEL, bestaande in: Boog- en andere Kabinetten, eene Mahoniehouten Linnenkas, Secretaire, Chiffonnière en Canapé, Stoelen met trijpen en matten zittingen, ronde en andere Tafels, Spiegels en Schilderijen, Kagchels en Vuurhaarden, Koper-, Tin-, Blik- en Verlakwerk; alsmede van eene partij zwarte en gekleurde ZIJDEN Mans- en Vrouwekleederen, MANUFACTUREN, PETTEN, SCHOENEN en wat meer zal worden gepresenteerd. Daags te voren voor een ieder te zien.

Men kan nog dagelijks Goederen bijbrengen bij den Ondernemer van Openbare Verkoopingen

M. H. DE BEER.

DORSCHVLOERDEELEN.

Te bekomen aan de Houttuinen van de ondergeteekenden, **puike zware Molengezaagde DORSCHVLOERDEELEN**, direct aangevoerd van **FREDRIKSHAVEN**, per het Schip **Catharina Elisabeth**.

DEN BOUWMEESTER, BORSIUS & VAN DER LEIJE.

HAARDEN EN KAGCHELS.

Markt, K no. 4.

De ondergeteekenden hebben de eer te berigten dat zij weder voorzien zijn van eene ruime en fraaije sortering van HAARDEN en KAGCHELS, CUISINIÈRES, HAARDSTELLEN, moderne KOLENBAKKEN en meerdere artikelen voor het wintersaizoen. — De uiterst laag gestelde prijzen en soliede bewerking, vertrouwen zij dat het voortdurende aanbeveling zullen strekken.

GEBROEDERS BOUDEWIJNSE.

MANUFACTUREN EN MODES.

A. RITCHIE,

Commissionair, Rouaansche Kade,

Berigt bij deze de ontvangst van eene ruime sortering **STALEN** der nieuwste ZIJDE, NAJAARS- en WINTER-KLEEDINGSTOFFEN, alsook van alle andere soorten van Manufacturen.

SLIJM- EN MAAGPILLEN.

Deze PILLEN, die sints vele jaren met het beste gevolg tegen de SLIJM en als MAAGVERSTERKEND gebruikt worden, door hare zachte werking de SPIJSVERTERING ZEER BEVORDEREN, bijzonder goed tegen de GAL en ZEER ZACHT LAXEREND zijn, zijn *tegen 32½ cent het Doosje*, met Berigt van het gebruik, verkrijgbaar door tusschenkomst van de Heeren:

	Middelburg, W. P. v. d. Kamer.
Bergen op Z., J. P. Verlinden.	Neuzen, S. van Beilanus.
Goes, J. A. Le Cointre.	Sluis, P. E. Mets.
Hontenisse, P. Dronkers.	Tholen, Wed. v. Rijssel & Zoon.
Hoofdplaat, L. Lippens.	Vlissingen, P. Lagaay.
Hulst, J. Nederveen.	Zierikzee, J. Bal Cz.

Een aankomend **Meisje**, beneden de 15 jaren, benoodigd wijk G no. 118.

STOOMBOOTDIENST

TUSSCHEN MIDDELBURG EN ROTTERDAM.

Uren van vertrek in September—October.

VAN MIDDELBURG:				VAN ROTTERDAM:			
Donderdag	25	's midd.	12 ure.	Vrijdag	26	's morg.	8,30
Vrijdag	26	's morg.	6	Zaturdag	27	„	10,30
Zaturdag	27	„	6	Zondag	28	„	10,30
Zondag	28	„	6	Maandag	29	„	10,30
Maandag	29	„	6	Dingsdag	30	„	10,30
Dingsdag	30	„	6	Woensdag	1	„	10,30
Donderdag	2	„	6,30	Vrijdag	3	„	6 ure.
Vrijdag	3	„	7,30	Zaturdag	4	„	6
Zaturdag	4	„	8,30	Zondag	5	„	6

SNELPERSDRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.